

A Mészöly-értés változásai – in nuce

FEUILLETON - LXV. évfolyam, 2. szám, 2021. január 15.

A Mészöly-próza befogadás-, hatás- és kultusztörténeti beágyazódását - a művek kivételes poétikai minőségén túl - elsősorban annak köszönhetjük, hogy a hetvenes-nyolcvanas évek fordulóján fellépő, a hivatalos irodalompolitika ellenében óhatatlanul és mesterségesen egységesülő, nagyjából azonos értékfelfogásúnak tűnő, ugyanakkor nagyon különböző irányokból összeálló, következésképpen laza szerkezetű értelmezői közösség tagjai (a tizenkilencedik századi irodalomtörténettel foglalkozó Alexa Károlytól a russzista Könczöl Csabán át az elbeszéléspoétikai szempontoknak elkötelezett Thomka Beátaig) az úgynevezett „prózaforradulat” egyik (ha nem a) legfontosabb szereplőjének tekintették az immár megkérdőjelezhetetlen súlyú, ámde továbbra is izgalmasan továbbformálódó életmű gazdáját - olyannyira, hogy Balassa egyenesen Mészöly pályaképén keresztül ábrázolta a „megújuló próza” kibontakozás-történetének általa költött és tagolt elbeszélését, mégpedig az 1976-os *Filmmel* és az 1983-as *Megbocsátással* jelölt pályaszakaszok tükrében. És nézzük, milyen természetű változások, miféle hullámvázok, sőt apályos és dagályos időszakok mutatkoztak a nyolcvanas évektől vitán felül kanonikusnak számító Mészöly-epika értelmezéstörténetében.